

Bedömning av immunitet mot mässling

Syfte och ansvar

Syftet är att ge stöd för bedömning av immunitet mot mässling och behov av kompletterande vaccination.

Berörd verksamhet

Hälso- och sjukvård inom Region Kalmar län.

Grundprinciper för bedömning av immunitet

Immunitet mot mässling bedöms utifrån uppgift om genomgången mässling, tidigare vaccination och, vid behov, födelseår och uppväxtland. För personer med osäker immunitet behövs normalt inte serologisk undersökning före vaccination.

Genomgången mässling avser laboratorieverifierad sjukdom eller tillförlitlig anamnes på tidigare mässling. Vid osäker anamnes bedöms vaccinationsstatus enligt flödesschemat.

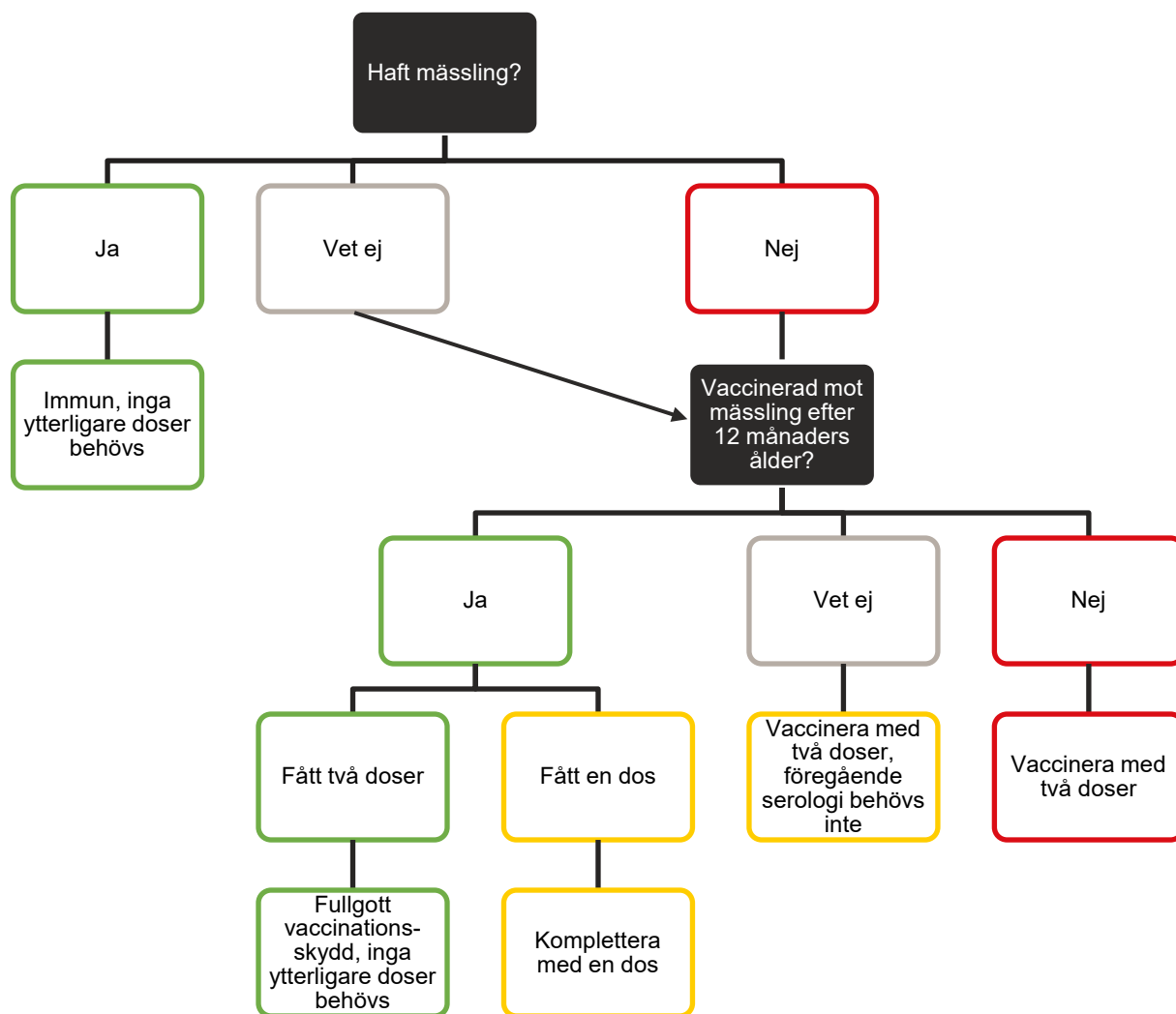
Doser givna före 12 månaders ålder räknas som extradoser och räknas inte in i de två rekommenderade doserna.

Minsta intervall mellan två doser som ges från 12 månaders ålder är 4 veckor. Ett längre intervall mellan doserna är fördelaktigt för ett långvarigt immunsvär.

Inför vaccination ska kontraindikationer mot MPR-vaccin beaktas.

Flödesschemat på nästa sida ger stöd för bedömning av vaccinationsbehov

Flödesschema för bedömning av immunitet och vaccinationsbehov avseende mässling

Vägledning utifrån födelseår och uppväxtland

För personer som är uppvuxna i Sverige kan födelseår användas som stöd vid bedömning av sannolikt skydd mot mässling. Bedömningen bygger på när vaccination infördes, hur vaccinationsprogrammet har förändrats och i vilken utsträckning mässling cirkulerade under uppväxten.

Vaccination mot mässling i Sverige

- **1971:** Allmän vaccination mot mässling infördes med **en dos efter 18 månaders ålder**. Vaccinationstäckningen var inledningsvis låg och varierade.
- **1982:** MPR-vaccination infördes i det allmänna vaccinationsprogrammet med **två doser**, vid 18 månaders och 12 års ålder.
- **2007:** Tidpunkten för dos 2 ändrades till **6–8 års ålder (årskurs 1–2)** för barn födda från 2002. Barn födda till och med 2001 fick dos 2 vid 12 års ålder.

När MPR-programmet infördes 1982 erbjöds barn födda under 1970-talet MPR-vaccination i skolan. Det är därför personer födda 1970–74 oftast har minst en dos och personer födda 1975–80 ofta två, trots att tvådosprogrammet formellt infördes först 1982.

Bedömning utifrån födelseår

Tabellen nedan kan användas som stöd vid bedömning av sannolikt skydd mot mässling hos personer som är uppvuxna i Sverige.

Tabell. Sannolikhet för genomgången mässling respektive vaccination mot mässling utifrån födelseår, för personer uppvuxna i Sverige.		
Födelseår	Haft mässling?	Vaccination mot mässling
Före 1960	I stort sett alla har haft mässling.	Nej.
1960–1969	Nästan alla har haft mässling.	Personer födda i slutet av 1960-talet kan ha erbjudits vaccination i förskoleåldern om de inte redan hade haft mässling.
1970–1974	Många har haft mässling.	En del har vaccinerats med mässlingsvaccin under andra levnadsåret. De flesta har vaccinerats med en dos MPR-vaccin i skolan. Majoriteten har alltså fått minst en dos vaccin mot mässling.
1975–1980	En avtagande andel har haft mässling.	Nästan alla har vaccinerats med mässlingsvaccin under andra levnadsåret. De flesta har även vaccinerats med en dos MPR-vaccin i skolan. Majoriteten har alltså fått två doser vaccin mot mässling.
1981 och senare	De flesta har inte haft mässling.	Nästan alla har fått två doser MPR-vaccin.

Vid osäker immunitet rekommenderas i första hand vaccination, om det inte finns kontraindikationer. Det är inte skadligt att ge en extra dos MPR-vaccin till en person som redan är immun.

Personer uppvuxna utanför Sverige

För personer som är uppvuxna utanför Sverige kan immuniteten inte bedömas enbart utifrån födelseår. Gör en individuell bedömning utifrån:

- vaccinationshistorik och eventuell vaccinationsdokumentation
- vaccinationsprogrammet i uppväxtlandet (mer information kan hittas på https://immunizationdata.who.int/global/wiise-detail-page/vaccination-schedule-for-country_name)
- förekomst av mässling i landet under personens uppväxt.

Vaccinationsdokumentation från uppväxtlandet bör efterfrågas när sådan finns.

Serologisk undersökning

Vid osäker vaccinations- eller sjukdomsanamnes behövs normalt inte serologisk undersökning före vaccination. MPR-vaccin kan ges även om personen tidigare har vaccinerats eller har haft mässling.

Serologisk undersökning avseende mässlings-IgG kan övervägas i särskilda situationer där kunskap om immunitetsstatus har betydelse för fortsatt handläggning.

Efter två dokumenterade doser MPR-vaccin rekommenderas inte serologisk kontroll av antikroppssvar.

Vid exponering för mässling

Vid aktuell exponering för mässling ska bedömning av immunitet och behov av postexpositionsprofylax göras enligt det nationella dokumentet *Smittskyddsåtgärder vid mässling – handläggning och smittspårning*.

Relaterade dokument

- [Mässling - För vårdgivare Region Kalmar län](#)
- [Smittskyddsåtgärder vid mässling – handläggning och smittspårning](#), Smittskyddsläkarföreningen
- [Riktlinje för vaccination av personal inom vård och omsorg](#), Region Kalmar län

Ändringshistorik

Datum	Ändring	Utförd av
2026-08-24	Upprättande av dokument, bygger på den tidigare riktlinjen <i>Bedömning av mässlingsimmunitet</i> , Region Kalmar län, 2022-11-24	Lisa Labbé Sandelin